

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 120 Lei

Pe jumătate an 60 Lei

Pe trei luni 30 Lei

Cain, Cain...

Pentru-ce ai ucis pe fratele tău?.. Cuvântul acesta de groază n'a încetat să răsună în timpurile noastre, numai că pilda fratelui ucigaș a prins altă rădăcină în omenirea de azi, și uneltele de omor s'au schimbat.

Vârtejul patimilor s'a întărit și ura și pizma a întrecut marginile închipuite de mintea omenescă. Zadarnică este străduința de-a stăvili năpasta prin mijlocul legilor, pentru că firea păcatului a iscodit scara ticăloșilor ce trece de-asupra tuturor piedecilor. Caută la cumpăna dreptății și vezi cum mâna părtinitoare se apleacă spre grămada asupritoarei nedreptăți. Și-atunci, om din lut în care dumnezeirea a așezat o scântie de lumină sufletească strigi: urli de durere, pentru că îți vezi urșita ce te duce la prăpastie.

Ar crede lumea, că alegerile odată trecute este spre binele țării, dacă se dau uitării toate faptele înfiorătoare de prigoană petrecute în această vreme. Gândesc cei din tabăra atotstăpânilor, că este o neomenie să umplem largul lumii cu plângerile noastre.

Stricăm renumele țării... și primejduim așezămintele statului? Hoțul de păgubaș!

Mă întreb: ce s'o fi făcut oare cu procesul magistraților din Sibiu pornit contra președintelui partidului național-țărănesc, Iuliu Maniu, pentru destăinuirea abuzurilor comise cu ocazia alegerilor. Ce păcat, că magistrații din județul nostru nu s'au gândit la fel, că este o îndrăzneală nemaipomenită să te atingi de magistratură, — oricum și-ar îndeplini dânsa datoria.

A trecut deja binișor de mult timp ca să ne putem rosti cuvântul fără patimă asupra întâmplărilor... și durere că nu numai un singur om, ci un ținut întreg este silit să înfiereze purtarea acelor cari n'au fost judecători, ci unealtă oarbă în mâna stăpânitorului. Rațiune de stat?... Ce nepotrivită scorneală.

Veniți și întrebați lanțul comunelor noastre dela munte și norodul întreg de pe câmpie.... dacă mai are încredere în dreptatea judecății. Pofțiți cinstiți... sau mai bine... necinstiți repre-

zentanți ai poporului eșiți din urnele îndurătoare, ale tuturor ticăloșilor, .. și vedeți alaiul și bucuria alegătorilor. întrebați-măcar de soartea locuitorilor, cari nu mai pot duce greul năcazurilor și așteaptă zadarnic ușurarea dărilor și eftinirea traiului trambitate și făgăduite cu nerușinare. Cercați încrederea lor... sau mai bine fugiți și dacă mai aveți un strop de omenie în sufletul vostru ascundeți-Vă capetele să nu auziți înfiorătorul glas de învinuire: Cain, Cain... pentru ce ai ucis pe fratele tău?

Congresul presei latine

De câteva zile capitala țării noastre găzduiește vre-o 90 de gazetari ai popoarelor cu cari, noi Români, suntem înrudiți prin sânge, dar mai ales prin cultură.

E o deosebită onoare pentru țara noastră, că poate găzdui, pentru câteva zile, pe gazetarii tuturor frațiilor de sânge și de cultură, pe reprezentanții scrisului din toate țările latine de pe rotogolul pământului. Reprezentantii presei (gazetăriei) din Belgia, Franța, Italia, Spania, Portugalia, Elveția și din țările latine ale Americii, ca Argentina, Bolivia, Brazilia, Chili, Columbia, Cuba, Mexico, Paraguay, Peru, Uruguay și din America centrală, au ostenit să vie în țara noastră pentru a ne vedea aici acasă și pen-

tru a se încredința ce este și cum simte neamul nostru de viță latină.

Avem credința, că gazetarii țărilor latine, veniți pentru câteva zile în țara noastră, vor învăța a cunoaște poporul român așa cum de fapt este, iar nu cum de multe ori îl înfățișează în fața lumii aceia cari îl reprezintă. Și învățând a ne cunoaște, credem că distinsii oaspeți, întorși odată acasă, se vor face purtătorii de cuvânt ai nădejdelor noastre de mai bine, de înaintare spre culmile pe cari se află țările latine din cari au venit ei la noi.

Nădăjduim că congresul presei latine va avea darul să strângă cât se poate de mult și de bine legăturile noastre cu țările latine din apus. Aceasta ar fi de un mare folos pentru țara noastră, care e așezată în mijlocul unei mări de popoare de altă obârșie de sânge și de cultură.

Politica în țară.

Alegerea de senator dela Universitatea din București. Se știe, că în țara noastră la fiecare Universitate se alege câte un senator dintre profesorii și de către profesorii dela Universitatea respectivă. Sâmbăta trecută s'a făcut alegere de senator la Universitatea din București. Au fost trei candidați și anume: domnii Nicolae Iorga, Nicolae Titulescu și Simeon Măndrescu. Cel mai multe voturi le-a câpătat dl Nicolae Titulescu, ministru de externe, iar cele mai puține dl Simeon Măndrescu, profesor universitar. Dl Iorga a rămas la mijloc.

Acul și barosul.

de Ion Creangă.

Acul. Moșule! de ce ești zurbagiu? Te sfădești neconținut cu soră-ta nicovala, țipați și faceți larmă de-mi ține urechile. Eu lucrez toată ziua și nimeni nu-mi aude gura.

— Iaca nă!... da de unde-ai eșit, păcală?

— De unde-am eșit, de unde n'am eșit, eu îți spun că nu faci bine ceea ce faci.

— Na!... vorba ceea: a ajuns oul mai cuminte decât găina. Măi băiete, trebuie să știi că din sfădălia noastră ai ieșit; ș'apoi tu ni cauți pricină?

— Mă rog, ertați-mă! că dacă n'ar fi fost focul, foile, pleaftura și omul care să vă facă și să vă dea nume. ați fi rămas mult și bine în fundul pământului ruginite, ca vai de voi.

— Măsură-ți vorbele, băetel! Auzi, soră nicovală. cum ne rade acușorul?

— Aud, dar n'am gură să-i răspund; și văd, dar trebuie să răbd.

— Vorba ceea, soro: „Sede hârbu'n cale și rade de oale“. Măi pușchiule! ia să vedem ce-ai făcut tu mai mult decât noi?

— Ce-am făcut și ce fac, îndată Țoiu spune. Ca să nu lungesc vorba,

hainele bărbătești și femeiești, din creștet până'n tălpi, și alte nenumărate lucruri frumoase și scumpe, fără de mine nu se pot face. Mergi la croitoru, intră în bordeiu, sue-te în palat, ai să mă găsești. Fetele mă pun în cutiuțe aurite, mă înfig în perinute de mătăasă și îngrijesc de mine ca de un mare lucru.

— Da în stogul de fân nu vrei să te pue, mititelule?

— Nici în stogul de fân, dar nici trântit într'un ungher al fierăriei, ca tine. la spune-mi: te mai ia cineva în mână decât fierarul?

— Ia ascultă, te prea întreci cu șaga, picuile! Dacă șazi la cinste și toți îngrijesc de tine, cum zici, de ce le împungi degetele?

— Da, împung pe cască-gură cel somnoros, pentru că voesc să iasă din mâna lui, prin ajutorul meu, multe lucruri folositoare și frumoase. Tu pentru ce bați fierul cel culcat pe nicovală și ruginit ca și iine? Nu ca să faci din el lucruri mai bune și mai frumoase?

— Măi... da bun ești de gură!

— Și de gură, dar și de lucru.

— Ei bine, tu mi-ai înșirat verzi și uscate; ia stăi să-ți spun și eu pe ale mele: toporul, barda, ciocanul, cleștele, vâtrariul și nenumăratele unelte și ma-

șini de fer, unele de o mărime urieșă, iar altele mici și bicisnice ca tine, pututu-s'au face până n'au trecut pîntre nicovală și baros?... Casa, bisericile, corabia, puștile, tunurile și alte lucruri nenumărate; așa-i că n,ar fi, de nu eram eu. Tu îmi spui de haine frumoase; eu Țoiu spune de casă, de săpă, de secere, de coasă și de plug; tu îmi spui mai mult de frumos, eu Țoiu spune de cele neapărat trebuincioase.

— Mă faci să te-apuc iar la scărmanat, moșule baros. Haine i-au trebuit omului întâiu; căci nu era săumbule cu pielea goală, și desculț ca găștele.

— Te-ai încurcat în socoteli, măi băete; ba de mâncare și casă i-a trebuit omului întâiu; ș'apoi haine frumoase cum zici tu; cu rufe de-ale tale îți ghiorăesc mațele de foame. Ai auzit vorba ceea că: „Golătatea încunjură, iară foamea dă deadreptul“.

— Măi! da ruginit mai ești!

— Ruginit cum sânt, eu v'am făcut și trebuie să ascultați de sfaturile mele.

— Așa este, dar te prea lauzi; las'mai bine să te laude alții. Și tu faci trebi bune, și eu; numai atâta că tu faci lucruri mai din topor, eu mai delicate; tu șazi totdeauna cu ferarul cel uns de cărbuni, iar eu șad cu croitorul și

cu tot felul de persoane.

— Iar ai început, ghibirdic fudul și guraliu? Croitorul tău trebuie să împungă mai mult de zece ori, până ferariul meu mă ridică odată; croitorul tău rupe altă dată pe zi câte zece ace; ferariul însă, mă are pe viață: ba mă poate lăsa și de zestre la copii de copiii săi. Ș'apoi încă una: cine dintre acești doi meșteri e mai grebănos și mai gubav? Fierariul meu ori croitorul tău?

— moșule! ești bătrân și multe mai știi; fie pe-a dumitale.

— Bine, mititelule! Ia acum ai mai venit deacasă. Zi mai bine că industria sau meșteșugurile noi le-am adus în lume; că bogățiile cele mari, nouă se datoresc. Mi-ai zis ruginit, și Țoiu zis cioplit; mie îmi pare bine ca strănepoții mei să fie mai ciopliți decât mine; cu timpul se cioplesc toate... Numai nu vă funduliți și nu uitați obârșia voastră; ca nu cumva să vă ciopliți prea tare, și să rămâneți care fără urechi, care fără dinți; care fără gură, care fără zimi; adecă, niste cioarse de nici o treabă. C'apoi atunci iarăș mi-ți ajunge drăguș la căuș și soră-mea nicovala vă va ținea în spate, ear eu vă voi bate pe rudă pe sămânță, ca să prindeți la minte.

E lucru ciudat, că la alegerea de Sâmbătă a ieșit biruitor dl Titulescu, care, știm, este un om politic de seamă, dar nu este om de școală, cum este dl profesor Nicolae Iorga. Ș'apoi doară Universitatea este o școală, și încă cea mai înaltă școală din țară. Tocmai deaceia mai bine era dacă ar fi fost ales dl Nicolae Iorga, despre care știm că e om de școală și de carte.

După cum scriu gazetele sosite dela București, dl Iorga ar fi ieșit cu siguranță biruitor, dacă n'ar fi lucrat, împotriva dânsului, liberalii cu cunoscutele lor apucături. Au amenințat pe unii profesori că-i țipă din slujbe. La alții le-au făgăduit slujbe bune și pensii numai să nu voteze cu dl Iorga.

Cum n'or lucra, liberalii, țigănește la alegerile din orașe și sate, dacă și la Universitate se poartă așa de ticălos.

Partidul național-tărănesc va ținea adunări în fiecare județ, lămurind pe cetățeni asupra situației în care se găsește țara în urma nesocotitei cărmuirii a partidului liberal.

Liberalii aleargă după dl Maniu, președintele partidului național-tărănesc, crezând că vor putea ajunge la o înțelegere cu partidul național-tărănesc.

Dar despre așa ceva nici vorba nu poate fi. Nici o înțelegere nu se va face între partidul național-tărănesc și cel liberal. Dimpotrivă numai acum se va începe adevărata luptă a partidului național-tărănesc împotriva liberalilor. În curând (încă nu se știe ziua) partidul național-tărănesc va ținea o mare adunare la Albă-Iulia, adunare în care politica partidului liberal va fi supusă celei mai aspre judecări, deoarece politica liberalilor duce țara noastră la nenorocire.

Câteva constatări.

Trecând, Dumineca trecută, prin comuna Șarmașul-mare (județul Cluj) am putut constata, că în această comună (căm așa de mare ca Gurghiu) este, de câțiva ani, un gimnaziu român de stat, având o clădire destul de mare și frumoasă. Din vorbele dlui director al acelei școli am mai putut constata, cu câte greutate a trebuit să se lupte, cât a trebuit să alerge și să ostenească până a ajuns să aibă o clădire potrivită pentru un gimnaz. A adunat bani de unde numai a putut, s'a împrumutat, a cerut ajutor dela minister, numai ca să poată ridica o clădire potrivită pentru școală.

Văzând clădirea școlii din comuna Șarmașul-mare, și cumpănind cele auzite despre felul cum s'a muncit pentru a ridica acea clădire, m'am întrebat: oare nu s'ar putea ca cei chemați să găsească calea potrivită, pentru că și în orașul Reghin să se clădească o clădire școlară potrivită?

După cât știu gimnazul din Reghin dispune de vre-o șasesute mii lei. Prin multă stăruință și muncă s'ar mai putea aduna și alți bani; s'ar putea obține ajutor dela județ și dela minister, și s'ar putea contracta și un împrumut dela vre-o bancă mai mare. Cu suma de două milioane lei s'ar putea începe, apoi, clădirea gimnazului

pe locul destinat în acest scop prin reforma agrară.

Stăruim și în acest număr al foii noastre asupra acestei chestiuni, căci mutarea gimnazului, din clădirea în care e instalat acum, se impune cât mai grabnic.

Ion Poiană

Inștiințare.

Se aduce la cunoștință onor. public, că **DI Dr. Vasile Nicolescu** stabilindu-se în Reghin, casa Rösler, în față cu **Farmacia Mera**. Consultă și operează boli de ochi între orele 11—4 d. m.

Știri mărunte.

Sfințirea fundamentului bisericei din Teaca s'a făcut Dumineca trecută cu mare sărbătoare oficiind serviciul divin Ilustrisimul canonic Florian din Blaj. Vrednicia românilor de bine a putut izbuti să vadă pus fundamentul bisericei în piață, în loc de frunte. Lupta cu potrivnicii, cari voiau să pună biserica în dosul comunei, s'a sfârșit spre mânduia tuturor în favorul bunilor românilor. —

DI Aloisiu Șimon, preot român. în Apalină, a fost numit paroh în comuna Hărtău (lângă Tg. Mureș). Toți cei ce l-au cunoscut pe păr. Șimon, dar mai ales credincioșii săi din Apalină, regretă plecarea Sf. Sale.

Se schimbă prefectul județului Mureș. În săptămâna trecută a fost la Tg. Mureș dl Tancred Constantinescu și a hotărât, împreună cu ceilalți liberali, să schimbe pe prefectul Bărcănescu cu alt domn. E vorba să fie numit de prefect dl Ioan Rusu, directorul băncii liberale „Banca Românească”. Cum dl Ioan Rusu este și președintele Camerii de industrie și comerț, în locul dânsului va fi numit, președinte al Camerei de industrie și comerț, dl Birger. Bine își mai pune la cele treburi dl Tancred!!! Își așterne culcușul în județul nostru.

La biserica evanghelică din Reghin s'au făcut mari reparaturi și multe cheltueli pentru coperirea turnului eu table de aramă și punerea clopotelor noi. — Cum era de prevăzut la lucrări de-acestea mari n'au lipsit nici nenorocirile. Anume, înainte de-aceasta cu vre-o cinci săptămâni, a căzut din vârful turnului un ucenic de 16 ani, iar zilele trecute a căzut din podul casei parohiale DI Victor Fehete dela o înălțime de opt metri. Bunul Dzeu l-a ferit pe amândoi de moarte și au scăpat ca prin minune cu răni mai mici, fiind îngrijiiți la spitalul de stat din Reghin —

Târgul de toamnă al Reghinului se începe în ziua de 15 Octombrie și anume: dela 15—17 Oct. va fi târg de cai; dela 18—22 Oct. Târg de vite, iar în ziua de 24 Oct. va fi târgul de marfă.

Deschiderea școlilor primare s'a amânat până în ziua de 15 Octombrie. Aceasta din pricina boalei de copii care bântuie în țară.

Medic nou în Reghin. DI Dr. Nicolescu, specialist în boalele de ochi și-a început practica de medic în Reghin.

Vaporul împăratul Traian a fost prins de vifor pe marea neagră înainte de aceasta cu vre-o câteva luni și stricăciunile produse erau atât de mari, încât s'a pierdut ori-ce nădejde de scăpare. Acest vapor mare este proprietatea statului și s'au cheltuit multe milioane pentru reparaturi, dar înzadar, pentru că în cele din urmă inginerii s'au arătat neputincioși și au declarat că vaporul trebuie să se scufunde neputându-se mântui. Au și pregătit toate cele pentru scufundare, — când s'a abătut peste mare o nouă furtună cumplită și, minunea minunilor, vântul puternic a scos vaporul împăratul Traian la larg, mântuindu-l astfel dela pieire zilele trecute acest vapor a intrat în portul Constanța spre marea bucurie a lumitorilor. —

Și din cărbune se poate scoate oleiu. Revista „Societatea de mâine” din Cluj scrie, că inginerul danez Harald Nielsen, care trăiește de mai multă vreme în Anglia, a reușit, după multă bătaie de cap, să scoată oleiu din cărbunele de piatră. Rezultatele de până acum sunt foarte mulțumitoare. Se spune că oleiul scos din cărbune e tot așa de bun ca oleiul natural. Cărbunele din care se scoate oleiul se folosește foarte bine pentru încălzit, așa că în felul acesta cărbunele aduce două foloase. Englezii, cari duc mare lipsă de oleiu, au și început să facă mari fabrici pentru scoaterea oleiului din cărbunele de piatră.

Dările întârziate. Ministerul de finanțe dă de știre, că dela 1 Octombrie încolo toate dările întârziate pe 1927 se vor incasa cu o dobândă de 9 la sută ca pedeapsă de întâziere. Cei cari întârzie cu plata între timpul dela 1 Octombrie până la 31 Decembrie, vor plăti pedeapsa dela 1 Ianuarie încolo. Cine poate să plătească la vreme.

La primăria din Reghin sunt vacante mai multe locuri de slujbași. Cererile trebuesc înaintate până în ziua de 15 Octombrie a. c.

No. G. 17160/1927. 8

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 11138 — 1926 a judecătorei mixte din Reghin în favorul reclamantului Pop Vasile reprezentat prin avocat Al. Ceușianu pentru incassarea creanței de Lei 792 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 17 Oct. 1927 orele 11 a. m. la fața locului în Hodac-Toaca unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 10000. — In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 26 Sept. 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. G. 7546/1927. 9

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 35 — 1926 a judecătorei mixte din Reghin în favorul reclam. Simon Maria reprezent. prin avocat Ahex. Ceușianu pentru incassarea creanței de Lei 6625 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 20 Oct. 1927 oarele 10 a. m. la fața locului în Sânger unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 48000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin la 26 Sept. 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. G. 599 exec. 1927. 10

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 1711.1621/926 a judecătorei mixte din Reghin în fav. reclaman. Samoile Kloss reprezent. prin avocat Dr. E. Wermescher pentru incassarea creanței de Lei 5676 — bani și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 17 Octombrie 1927 la orele 3 p. m. la fața locului în labenița unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: obiecte în valoare de 13.100 Lei. In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 26 Sept. 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. G. 5563/1927. 11

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 3379 — 926 a judecătorei mixte din Reghin în fav. recl. Soc. Generală Transilvania de con. pe acțiuni repr. prin avocat Dr. Vanul Velican pentru incassarea creanței de Lei 7817 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 18 Oct. 1927 oarele 3 p. m. la fața locului în Rușii munții unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 8700.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin la 26 Sept. 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. G. 11159 exec 1927. 12

Publicațiune de licitație

Subsemntul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 9993—1927 al judecătorei mixte din Reghin în favorul reclamant Cspikcs Arpad și cons. repr. comerc. prin adv. Dr. Stefan Ferenczy pentru incassarea creanței de Lei 28000 și acceso rii se fixează termen de licitație pe ziua de 10 Octom. 1927 orele 10 a. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 44000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin la 23 Sept. 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. G. 8497 exec. 1927. 13

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 17254—1926 al judecătorei mixte din Reghin în favorul recl. m. Zoltan Neculae a Marii reprezentat prin avocat Dr. Al. Ceușianu pentru incassarea creanței de Lei 4000 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 17 Octom. 1927 orele 9 a. m. la fața locului în Orșova unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 9000. — In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin la 26 Sept. 1927.

A. Vrespremeanu, deleg. jud.

No. G. 6840 / 1927. 14

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, ca în baza deciziei No. G. 4102—1926 al judecătorei mixte din Reghin în favorul reclamantului Lup Azan cantor reprezent. prin adv. Dr. Al. Ceușianu pentru incassarea creanței de Lei 5150 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 17 Octomb. 1927 orele 1 p. m. la fața locului în Hodac unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: mobile de casă în valoare de Lei 6000. In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 26 Sept. 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

Pentru noul an școlar!

Revânzătorii capătă rabatul cuvenit!

Cărți școlare pentru toate școlile
Caete necesare precum și
Creioane de toate soiurile

Penițe și tocuri pentru penițe
Tușuri de diferite culori
Cerneli roșii, negre, vinete etc. etc.

„LIBRĂRIA NOUĂ” Reghin